

[Marius Buhl.]

hvis vi indledte sparebestræbelserne med at spare på de kulturelle områder. Jeg tror ikke, det vil kunne svare sig. Det er dog forholdsvist små summer, der går til de kulturelle områder, sammenlignet med så meget andet. Det er vanskeligt at få øje på, hvad man får for de penge, der gives ud på de kulturelle områder, men ret beset giver de måske den største bonus.

Det kunne i denne forbindelse også være fristende at sige et par ord om bibliotekernes betydning. Jeg husker, at Skjoldborg for mange år siden holdt et foredrag, i hvilket han sagde, at i den tid, som lå et slægtled forud, havde man skullet lære folk at læse. Det var altså skolens tid, den tid, da folk skulle lære læsningens kunst; den tid, som Skjoldborg hørte til, havde været højskolens tid, da man skulle lære folk at få interesser, men den kommende tid, sagde Skjoldborg, ville blive koncentreringens tid, den ville blive den tid, da man skulle lære folk at fordybe sig, det ville blive bibliotekernes og studiekredsens tid. Jeg mener, at det har slået til, og jeg mener, at bibliotekerne har løst opgaven og løst den udmærket.

Man kan kun glæde sig, når man kommer ind på et bibliotek og ser den stiltfærdige system med bøgerne der, men man kan også glæde sig ved at gå langs med reolerne og se på bøgerne, som står der. Man kan glæde sig over det mærkelige, at hvis man har givet en mand et alfabet og lært ham at tyde disse 28 tegns forskellige sammenstilling, så er han faktisk i stand til på et bibliotek at få hjælp til løsning af et hvilket som helst problem; en hvilken som helst opgave, han måtte stille sig, kan han få hjælp til løsning af på biblioteket. Det er så ofte, folk ikke ved, hvad bibliotekerne byder; de ved ikke, at man kan henvende sig til sit hjemlige bibliotek, selv i den mindste by, og bede om en hvilken som helst bog. Har biblioteket den ikke, skaffer det bogen fra centralbiblioteket; har dette den ikke, skaffer det den andre steder fra. Selv udenlandsk litteratur vil tilsidst havne hos den, der har henvendt sig på det ganske lille bibliotek ude i en eller anden afsides liggende by. Der er her tale om et hjælpemiddel i oplysningens tjeneste og i kulturens tjeneste, hvis betydning ikke kan overvurderes.

Jeg talte lige om de problemer, som bibliotekerne kan hjælpe den enkelte med at løse, og derved tænker man vel først og fremmest på den oplysende del af bibliotekets bogbestand. Men jeg tænker lige så meget på alle de problemer, som livet i sig selv stiller, og som enhver god skønlitterær bog jo dog

forsøger at hjælpe læseren til at løse. Også her kan bibliotekernes betydning ikke sættes for højt.

Jeg må have lov til med det samme at yde bibliotekernes service en lille kompliment. Bibliotekerne yder hjælpen glad og gerne. Jeg har ofte ringet til biblioteket i den købstad, der ligger nærmest ved mit hjem, og blot givet bibliotekaren et par tips, idet jeg har sagt: jeg vil gerne udarbejde noget om det og det. To dage efter har jeg fået en hel stabel bøger med mærker lagt ind der, hvor oplysningerne findes. Det er en service, som ikke ydes på noget som helst andet område.

Det vil efter min opfattelse sikkert ikke blive vanskeligt for den højtærede undervisningsminister at få den økonomiske del af sit lovforslag igennem. De andre ændringer, den højtærede minister foreslår i forhold til den gældende lov, går, såvidt jeg kan se, ud på ligesom at beskære det magtområde, som biblioteksforeningens forslag henlagde til biblioteksrådet og biblioteksdirektøren og tilsidst ministeren, og der synes jeg ikke, den højtærede minister har haft en slet så heldig hånd. Jeg tænker selvfølgelig på lovforslagets §§ 2 og 3. I § 2, stk. 2, står der:

„I kommuner, hvor der den 1. april 1960 ikke findes et godkendt folkebibliotek, skal kommunalbestyrelsen træffe foranstaltning til, at der inden 1. april 1961 oprettes et folkebibliotek, der kan godkendes efter denne lov.“

Og i samme paragrafs stk. 3 står der:

„Såfremt et ikke-kommunalt folkebiblioteks bogbestand, indretning og drift ligger væsentligt under biblioteksvirksomheden i kommuner af tilsvarende art og størrelse, kan undervisningsministeren efter indstilling af biblioteksdirektøren og biblioteksrådet — og efter at vedkommende kommunale råd, på landet også amtsrådet, har haft lejlighed til at udtale sig om sagen — bestemme, at der inden en af ministeren fastsat frist skal oprettes et kommunalt folkebibliotek.“

Jeg synes ikke, det er så godt; jeg synes det ikke, fordi tvang altid er betænkelig, når det gælder kulturelle forhold. Jeg ved udmærket godt, at der kan nævnes mange parallelle tilfælde, i hvilke man benytter tvang, også når det gælder kulturelle forhold. Men man må huske på, at udviklingen i de tredive år, siden biblioteksloven af 1920 blev til, betegner en stærkt opadgående linie. Nu ved jeg godt, at der i 1920 var biblioteker mange steder. Der er i